

jen pohledávky, které požívají práva přednostního (§ 23), a pohledávky z právních jednání dlužníka nebo vyrovnacího správce jednajícího za něho, která jsou jim dovolena podle ustanovení vyrovnacího řádu k dalšímu provozu obchodu. Z toho plyne, že po zákonu všechny ostatní pohledávky, ať již vzešly z jakéhokoliv právního důvodu, tedy i pohledávky ze směnek, jsou vyrovnacím řízením stejně zasaženy a že se jejich uspokojení řídí podle přijatého a schváleného vyrovnání, nehledíc arci k právům na oddělené uspokojení (§ 11 vyr. ř.), pak k pohledávkám uvedeným v § 27 čís. 2 a 3 vyr. ř. (§ 53 (5) vyr. ř.) a konečně k pohledávkám, o nichž se zmiňuje § 53 (4) vyr. ř. Platí tudíž i co do pohledávek směnečných věřitelů zásada rovného nakládání se všemi vyrovnacími věřiteli, která došla výrazu v § 47 vyr. ř. Pokud jde o otázku druhou jest uvážiti, že vyrovnáním nic se nemění na povaze dluhu směnečného jako dluhu odnosného, ježto ani směnečný ani vyrovnací řád neobsahují v tomto směru žádného předpisu. Z toho plyne, že směnečný věřitel musí se směnkou — pokud snad není domicilována, o kterýžto případ tu nejde — přijíti k vyrovnacímu dlužníku pro splatnou kvotu, a vyrovnací dlužník není povinen platiti kvotu směnečného dluhu před vyznačením zaplacení příslušné částky na směnce § 35 (2) sm. zák., neboť jinak by se vydával v nebezpečí, že bude musiti platiti dvakrát, kdyby se směnka zatím dostala směnečněprávním převodem do rukou dalšího věřitele, čemuž dlužník nemůže zabrániti, takže nemůže ani bezpečně věděti, kdo v době splatnosti vyrovnací kvoty má směnku v rukou a kdo jest jeho věřitelem. Vzhledem pak k tomu, že vyrovnací dlužník byl sice povinen zaplatiti kvotu včas, t. j. přesně v den stanovený vyrovnáním, na což vyrovnací řád z roku 1914, jehož jest tu použití, kladl tak veliký důraz, že nesplnění této povinnosti ohrozil zmatečností vyrovnání (§ 57 vyr. ř.), že však vyrovnací směnečný dlužník byl povinen platiti kvotu jen při předložení směnky v místě platebním a na potvrzení částečného zaplacení na směnce, jest odůvodněn závěr, že směnečný vyrovnací dlužník, pakliže se směnečný věřitel v den splatnosti kvoty nepřihlásil se směnkou, byl netoliko oprávněn podle § 36 (1) směnečného zák. po případě podle § 1425 obč. zák., nýbrž přímo povinen, nevyčkávané dále, až se směnečný věřitel k němu dostaví a směnku mu k částečnému placení předloží, složití vyrovnací kvotu v den její splatnosti na soudě a že jen včasným a řádným soudním složením splatné kvoty mohl zabrániti následkům zmatečností vyrovnání podle § 57 vyr. ř. (z roku 1914). Dovolatel se nezachoval podle toho, kvotu splatnou 3. května 1931 na soudě nesložil, a zaplatil ji teprve až 16. července 1931. Napadený rozsudek proto odpovídá zákonu.

Čís. 11646.

Jest povinností soudu, by zkoumal z úřadu, zda žalobní prosba plyne důsledně ze skutkového děje předneseného v žalobě.

Nečelí-li žaloba, označená výslovně jako žaloba hypotekární, proti osobnímu, nýbrž proti hypotekárnímu dlužníku, jest rozsudkový výrok obmeziti tak, že se připouští exekuce jen na zastavenou nemovitost.

Zástavní žalobou může věřitel ovšem také žádati, by byl hypotekární dlužník odsouzen k trpění, by zažalovaná pohledávka byla uspokojena z výtežku nemovitosti, není však nijak na závalu, by nežádal odsouzení dlužníka k zaplacení hypotekární pohledávky, ovšem jen s omezením exekuce na hypoteku.

(Rozh. ze dne 6. května 1932, Rv II 172/31.)

V žalobě, domáhající se zaplacení 18.980 Kč, uvedla žalobkyně, že žalovaný jako knihovní vlastník nemovitostí zapsaných ve vl. čís. 109 a 162 jest práv ze všech závazků převzatých proti žalující bance dlužním úpisem ze dne 18. dubna 1921 dřívějšími vlastníky, ježto tito se v něm zavázali nejen za sebe osobně, nýbrž i za své právní nástupce v držení těchto nemovitostí. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Odvolací důvod mylného právního posouzení jest opřen o jedinou právní námitku, že žalovaný neměl býti odsouzen bez omezení jako dlužník osobní, nýbrž jen jako dlužník hypotekární. Jest arcí pravda, že podle obsahu spisů žalobkyně v řízení první stolice ani netvrdila, že žalovaný byl nebo že se stal i osobním jejím dlužníkem, naopak žaloba, označená jako hypotekární, čelí proti němu výslovně jako proti knihovnímu vlastníku nemovitostí, na nichž pro pohledávku vázne zástavní právo. Při prvním bedlivějším přihlédnutí k obsahu žaloby bylo tedy jasné, že žalobní návrh neplyne důsledně ze skutkového přednesu žalobkyně. Leč žalovaný to v řízení první stolice vůbec neuplatňoval, i nebylo povinností prvního soudu, by k tomu přihlédl z úřadu při právním posouzení věci (nešlo tu o rozsudek pro zmeškání); a v odvolacím řízení je to námitka nová, tedy nepřípustná (§ 482, první odstavec c. ř. s.), jež musí zůstat nepovšimnuta.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolání žalovaného potud, že změnil napadený rozsudek v ten rozum, že žalovaný jest povinen zaplatiti žalobkyni 18.980 Kč do 14 dnů pod exekuci na nemovitosti vložky čís. 109 a 162.

D ů v o d y:

Pokud jde o právní posouzení věci, jest přisvědčiti názoru dovolatelovu, že odvolací soud měl přihlížeti při právním posouzení věci k tomu, že jde o žalobu hypotekární a že tedy žalobní prosba není logickým důsledkem žalobního děje. Nesejde na tom, že dovolatel v první stolici neodporoval žalobní prosbě v tom ohledu, neboť jest povinností soudu, by zkoumal z úřadu, zda žalobní prosba plyne důsledně ze skutkového děje v žalobě předneseného. Jak odvolací soud správně vystihl, nečelí žaloba, výslovně označená jako žaloba hypotekární, proti osobnímu dlužníku, nýbrž proti hypotekárnímu dlužníku, a měl tedy výrok rozsudkový býti obmezen tak, že se exekuce připouští jen na zastavené nemovitosti, t. j. podle nenapadeného zjištění soudu první stolice na nemovitosti vl. čís. 109 a 162. K přednesu žalobkyně, že dovolatel jest i osobním dlužníkem, nebylo lze přihlížeti jako k novotě podle § 504 c. ř. s. nepřípustné, poněvadž tato okolnost nebyla uplatňována v první stolici. Z toho, že se žalobkyně dovolávala v žalobě potvrzených kontokorentů nelze to o sobě seznati, an celý ostatní obsah žaloby nasvěd-

čuje tomu, že jde o žalobu hypotekární. Zástavní žalobou může věřitel ovšem také žádati, by hypotekární dlužník byl odsouzen k trpění, by zažalovaná pohledávka byla uspokojena z výtěžku nemovitostí, není však nijak na závalu, by nežádal odsouzení dlužníka k zaplacení hypotekární pohledávky, arci jen s omezením exekuce na hypotéku (Gl. U. čís. 4113).

Čís. 11647.

Navrhl-li poškozený u správního úřadu, by bylo proti obci v Čechách zahájeno řízení pro zanedbání bezpečnostních předpisů a by byla obec po provedeném průvodním řízení uznána povinnou k náhradě uplatňovaných nároků, jichž výše bude dodatečně určena, při čemž si poškozený vyhradil uplatňovati bolestné pořadem soukromého práva, přechází nárok poškozeného na bolestné na dědice, třebas poškozený zemřel před právoplatným rozhodnutím správního úřadu, neměl-li vliv na průtah řízení před správními úřady.

Dokud nebylo o povinnosti obce v Čechách k náhradě rozhodnuto v příslušném správním řízení (§ 37 obec. zřiz. pro Čechy), nelze se domáhati na ní náhrady pořadem práva.

(Rozh. ze dne 7. května 1932, Rv I 2271/30.)

Matka žalobkyně utrpěla dne 4. prosince 1926 na obecním můstku úraz. Podáním ze dne 25. února 1927 navrhla matka žalobkyně u okresní politické správy, by proti obci bylo zavedeno řízení pro zanedbání bezpečnostních předpisů a by byla obec uznána povinnou nahraditi žalobkyni škodu, vyhradivši si uplatňovati soukromoprávní nároky (léčebné a bolestné). Dne 25. dubna 1928 matka žalobkyně zemřela. Napotom bylo její žádosti ze dne 25. února 1927 správními úřady právoplatně vyhověno, načež se její dcera domáhala na žalované obci kromě jiných nároků, jež tu v úvahu nepřicházejí, zaplacení bolestného žalobou, zadanou dne 20. září 1929. Oba nižší soudy zamítly žalobu o zaplacení bolestného, odvolací soud z těchto důvodů: Prvý soud zamítl žalobu z důvodu, že jest žalováno o zaplacení bolestného, že tu nežaluje osoba utrpěvší úraz, nýbrž po její smrti její dědička a že bolestné jest neděditelné a nepřevoditelné (§ 1325 obč. zák.). Odvolatelka napadá rozsudek prvního soudu pro nesprávné posouzení po stránce právní a pro kusost a neúplnost řízení a dovozuje, že v souzeném případě bylo podle § 37 obecního zřízení českého ze 16. dubna 1864 čís. 7 z. zák. pro Čechy nutno, by politický úřad rozhodl o povinnosti k náhradě škody, a že pak teprve mohlo býti žalováno o náhradu škody určité výše u soudu. Před úřadem politickým však šlo jen o povinnost k náhradě škody, nikoliv o výši náhrady a proto, ana žaloba u soudu podána byla teprve po smrti poškozené, nelze tu uplatňovati již nárok na bolestné, poněvadž bolestné není děditelné a převoditelné. Na tom nic nemůže měniti, že matka žalobkyně, domáhajíc se správní cestou náhrady škody, dala na jevo úmysl domáhati se na žalované straně náhrady škody i náhrady bolestného. Jak první soud správně uvádí, za života pora-